

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα Φυσικής Εξέταση 19 Σεπτεμβρίου 2022 στις Βασικές Μαθηματικές Μεθόδους

Σύνολο μορίων στα 10 ερωτήματα=11 μόρια. Φροντίστε να είναι εμφανείς οι υπολογισμοί σας.

1. Ποια η στερεά γωνία υπό την οποία φαίνεται από το κέντρο ενός κύβου μια από τις τετραγωνικές πλευρές του; Εξαρτάται η απάντηση από το μέγεθος του κύβου; **[0.7+0.3 μόρια]**

2. Έστω δύο μοναδιαία διανύσματα $\hat{e}_1, \hat{e}_2$ τα οποία σχηματίζουν μεταξύ τους γωνία $\pi/2$. Να κατασκευαστεί με τη βοήθεια αυτών των δύο διανυσμάτων ένα τρίτο το οποίο να σχηματίζει γωνία $\pi/3$ με το καθένα από τα δύο πρώτα. **[2 μόρια]**

3. Για τον πίνακα

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix},$$

να υπολογιστεί η ορίζουσα $\det(\mathbf{A}^{10})$.

[1 μόριο]

4. Αν για δύο μιγαδικούς αριθμούς z, w ισχύει ότι $z \cdot w$ είναι αμιγώς αρνητικός πραγματικός αριθμός και ο z^2/w είναι αμιγώς θετικός πραγματικός αριθμός, να βρεθούν τα $\arg(z), \arg(w)$. Αν επιπλέον τα μέτρα των z, w είναι $|z| = |w| > 1$, τι πρόσημο έχει ο $z \cdot w + z^2/w$; **[0.6+0.4 μόρια]**

5. Από τα διανύσματα $\vec{a}, \vec{b}, \vec{a} \times \vec{b}$, με $\vec{a}, \vec{b}$ δύο όχι παράλληλα διανύσματα, να κατασκευαστούν (α) δύο διαφορετικές βαθμωτές ποσότητες, και (β) δύο νέα διανύσματα. **[0.5+0.5 μόρια]**

6. Δείξτε ότι ο πίνακας

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 4 \end{pmatrix}$$

έχει μόνο ένα ιδιοάνυσμα, βρείτε το, και εξηγήστε γιατί έχει μόνο ένα.

[0.3+0.3+0.4 μόρια]

7. Ποια η τιμή του δ_{aa} και ϵ_{aa3} , σύμφωνα με την αθροιστική σύμβαση, αν αναφερόμαστε σε έναν τρισδιάστατο χώρο; **[0.5+0.5 μόρια]**

8. Αν $z^n = z$ για έναν μιγαδικό αριθμό z και n κάποιος φυσικός αριθμός μεγαλύτερος του 1, να βρεθεί ο z . **[1 μόριο]**

9. Έστω η διαδρομή $\phi = a\theta + b$ πάνω σε μια σφαίρα και θ, ϕ οι κλασικές σφαιρικές συντεταγμένες. Να σχεδιάσετε ποιοτικά τη διαδρομή αυτή ξεκινώντας από το Βόρειο πόλο ($\theta = 0$) και καταλήγοντας στο Νότιο πόλο ($\theta = \pi$). Αν η διαδρομή διέρχεται από τα σημεία $A : (\theta = \pi/3, \phi = 0)$ και $B : ((\theta = 2\pi/3, \phi = \pi)$, να βρεθεί η συντεταγμένη ϕ στο σημείο που η εν λόγω διαδρομή διέρχεται από τον Ισημερινό. **[0.5+0.5 μόρια]**

10. Υπολογίστε τον αντίστροφο του πίνακα $\mathbf{A}$ για

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} .$$

Υπόδ: Δοκιμάστε με έναν πίνακα παρόμοιας μορφής με τον $\mathbf{A}$, δηλαδή:

$$\begin{pmatrix} a & b & 0 \\ c & d & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} .$$

[1 μόριο]

Καλή Επιτυχία

Απαντήσεις

1. $4\pi/6 = 2\pi/3$
2. $\pm\sqrt{2}(\hat{\mathbf{e}}_1 \times \hat{\mathbf{e}}_2) + (\hat{\mathbf{e}}_1 + \hat{\mathbf{e}}_2)$
3. $(-2)^{10} = 1024$
4. $\arg(z) = \pi/3, \arg(w) = 2\pi/3$, αρνητικός
5. Βαθμωτά: $\vec{a} \cdot \vec{b}, |\vec{a} \times \vec{b}|, \vec{a} \cdot \vec{a}, \dots$, Διανύσματα: $\vec{a} \times (\vec{a} \times \vec{b}), |\vec{a}|\vec{b}, (\vec{a} \cdot \vec{b})\vec{a}, (\vec{a} \cdot \vec{b})\vec{a} \times \vec{b}, \dots$
6. $\begin{pmatrix} 2 \\ -1 \end{pmatrix}$ με ιδιοτιμή 0 και $\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}$ με ιδιοτιμή 5. Το 1ο αν και τυπικά είναι ιδιοάνυσμα επειδή έχει ιδιοτιμή 0 (λόγω του ότι ο πίνακας έχει ορίζουσα 0) εξαφανίζεται από τη δράση του πίνακα και μένει μόνο το 2ο.
7. 3, 0, αντίστοιχα.
8. $z = e^{2\pi ik/(n-1)}$ με $k \in \mathbb{N}$
9. Περιελίσσεται γύρω από τη σφαίρα καθώς προχωρά από το Βόρειο προς το Νότιο πόλο εκτελώντας συνολικά 1.5 περιστροφές. $a = 3, b = -\pi, \phi|_{\text{ισημ}} = \pi/2$
- 10.

$$\mathbf{A}^{-1} = \begin{pmatrix} -2 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} .$$